

PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos direktoriaus
2008-02-11 d. įsakymu Nr. V(4)-26

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

PROJEKTAS
„PROFESINIO ORIENTAVIMO SISTEMOS SUKŪRIMAS IR
DIEGIMAS“ (NR. ESF-2.4.-065)

PROFESINĖS KARJEROS PLANAVIMO
GEBĖJIMŲ UGDYMO MOKYMO PROGRAMA

TURINYS

I. PROGRAMOS PAGRINDIMAS IR TRUMPAS APIBŪDINIMAS.....	3
II. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR ĮGYVENDINIMAS.....	6
III. PROGRAMOS KŪRIMO PARAMETRAI.....	8
IV. MOKYMO STRUKTŪRA, TURINYS IR ORGANIZAVIMAS	9
V. PROGRAMOS VADYBA	11
VI. REIKALAVIMAI PROGRAMOS APRŪPINIMUI	12
VII. PROFESINĖS KARJEROS PLANAVIMO GEBĖJIMŲ UGDYMO C IR D METODIKŲ APRAŠAI	12

I. PROGRAMOS PAGRINDIMAS IR TRUMPAS APIBŪDINIMAS

1. Vykstant Lietuvos ekonomikos restruktūrizacijai ir jos integracijai į Europos Sąjungos ekonomines struktūras, ypatingai svarbiu uždaviniu tampa tikslingas ir efektyvus žmonių išteklių naudojimas, kurį įtakoja profesinio mokymo pasiūlos ir darbo rinkos paklausos sąveika. Vienu pagrindinių veiksnių galime įvardinti karjeros projektavimą – nuolatinės žmogaus pastangas išvelgti darbo rinkos kaitos tendencijas ir prognozuojamų pokyčių kontekste tirti, planuoti ir įgyvendinti savo profesinės veiklos tobulinimo procesus siekiant išlikti nuolat kintančioje darbo rinkoje bei įprasminti savo gyvenimą. Profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugos, kaip sėkmingo, nuolatinio karjeros projektavimo prielaida, pripažįstamos vienu aktualiausių mokymosi visą gyvenimą strategijos elementu. Europos Komisijos mokymosi visą gyvenimą memorandume pabrėžiama, kad profesinio informavimo ir konsultavimo bei karjeros planavimo paslaugų plėtotės uždavinys – užtikrinti, kad kiekvienas asmuo galėtų lengvai gauti kokybišką informaciją bei patarimus, susijusius su mokymosi ir profesinės veiklos galimybėmis per visą gyvenimą.

2. Profesinio orientavimo strategijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo bei socialinės apsaugos ir darbo ministrų 2003 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-1635/A1-180, keliami šie profesinio informavimo ir konsultavimo tikslai: teikti Lietuvos žmonėms kokybišką informaciją apie mokymosi ir įsidarbinimo galimybes; teikti kokybiškas karjeros konsultavimo paslaugas visiems gyventojams, neatsižvelgiant į jų amžių, lytį, tautybę ar gyvenamąją vietą bei socialinę padėtį, pagal individualius ir visuomenės poreikius; gerinti jaunų žmonių ir suaugusiųjų įsidarbinimo gebėjimus, skatinti jų verslumą ir nuolatinį žinių siekimą; ugdyti žmonių socialinį aktyvumą ir atsakomybę už savo profesinę veiklą, siekiant išvengti nedarbo. Sėkmingam išvardintų tikslų įgyvendinimui akivaizdžia kliūtimi tampa kvalifikuotų specialistų, dirbančių profesinio informavimo ir konsultavimo srityje, nebuvimas, kadangi šalies aukštojo mokslo įstaigos jų tiesiog nerengia, o šių specialistų kvalifikacijos tobulinimui skiriamas nepakankamas dėmesys. Atsižvelgiant į Lietuvos ekonominės, socialinės plėtros perspektyvą, šaliai tapus Europos Sąjungos nare, didėjanti profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų paklausa sąlygoja poreikį parengti Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programą (toliau – Programa). Programa skirta parengti pedagogų tobulinimo centrų (PTC) dėstytojus (8

akad. val.), kurie tolimesniuose mokymuose supažindins mokytojus ir profesijos mokytojus su profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo pagrindais (2 akad.val., C metodika), o profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) metodikos rengėjų suteiktos žinios ir gebėjimai (D metodika, 24 val.) padės kokybiškiau organizuoti karjeros planavimo veiklą mokiniams.

3. Mokytojai, profesijos mokytojai ir profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai, mokyklų psichologai) profesinės karjeros planavimo paslaugas teiks bendrojo lavinimo mokyklose, profesinėse mokyklose, profesinio informavimo taškuose tokioms tikslinėms grupėms kaip:

- 3.1. Jaunesniojo mokyklinio amžiaus (1–4 klasių, 5–8 klasių) mokiniams.
- 3.2. Vyresniojo mokyklinio amžiaus mokiniams (9-12 klasių).
- 3.3. Stojantiems į Lietuvos profesines mokyklas asmenims.
- 3.4. Profesinių mokyklų mokiniams.
- 3.5. Stojantiems į Lietuvos aukštąsias mokyklas asmenims.
- 3.6. Mokinių tėvams.

4. Bendrojo lavinimo mokyklų mokytojai ir profesijos mokytojai mokiniams suteiks bendrąsias žinias apie profesinės karjeros planavimo paskirtį ir tikslus, informuos, kur galima rasti profesinio informavimo ir konsultavimo institucijas bei karjeros planavimo paslaugas teikiančius darbuotojus.

5. Profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai), suteikdami žinias apie profesinės karjeros planavimo paskirtį ir tikslus, asmenybės pažinimo teorijas, išmokys mokinius savarankiškai ugdyti profesinės karjeros planavimo gebėjimus.

6. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programos būtinumą pagrindžia ir profesinio orientavimo strategijos įgyvendinimo plano (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro bei socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. kovo 23 d. įsakymas Nr. ISAK-415/A1-71, punktas 3.1.5.) gairės: „rengti universitetuose ir kolegijose profesijos konsultantus, įtraukti į pedagogų, socialinių pedagogų mokymo programą profesinio orientavimo kursą“.

7. Pagrindiniai programos turinio ir realizavimo tikslai atitinka Lietuvos Respublikos teisinių dokumentų švietimo ir profesinio rengimo srityje nuostatas:

- 7.1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. 63-2853).
- 7.2. Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo (Žin., 1997, Nr. 98-2478).
- 7.3. Lietuvos Respublikos neformaliojo suaugusiųjų švietimo įstatymo (Žin., 1998, Nr. 66-1909).
- 7.4. Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatas (Žin., 2003, Nr. 71-3216).
- 7.5. Profesinio orientavimo strategijos (Žin., 2004, Nr. 56-1957).
- 7.6. Mokymosi visą gyvenimą užtikrinimo strategijos (Žin., 2004, Nr. 56-1957).
- 7.7. Profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimo reikalavimų aprašo (Žin., 2005, Nr. 60-2132).

8. Rengiant programą buvo atsižvelgta į kitų Europos šalių patirtį ir ES tarptautinių programų (Leonardo da Vinči, PHARE ir kitų) projektų, skirtų profesiniam informavimui ir konsultavimui, rezultatus.

9. Nuoseklus mokymosi Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programa, skirta pedagogų tobulinimo centrų dėstytojams, yra:

- 9.1. modulinė (trukmė 24 akad. val.);
- 9.2. skirta parengti PTC dėstytojus (8 akad. val.) mokyti mokytojus ir profesijos mokytojus pagal C metodiką (2 akad. val.), o profesinio informavimo konsultantus, t.y. socialinius pedagogus ir mokyklų psichologus (24 akad. val.) mokyti pagal D metodiką (16 akad. val.).
- 9.3. besiremianti programos dalyvio patirtimi;
- 9.4. lanksti, sudaranti galimybę ją tobulinti.
- 9.5. įtraukianti vertinimą už mokymąsi;
- 9.6. suteikianti sertifikatą.

10. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programa rengiama Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijai vykdant projektą „Profesinio orientavimo sistemos sukūrimas ir diegimas“. Šio projekto tikslas yra sukurti profesinio orientavimo sistemą Lietuvoje, kurią sudarytų profesinio informavimo ir profesinio konsultavimo posistemės, leidžiančios plėtoti profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugas, atsižvelgiant į šalies ekonominės bei socialinės raidos perspektyvas ir individualius kiekvieno visuomenės nario poreikius. Siekiant šio tikslo projekto metu suplanuotos vienos iš pagrindinių veiklos grupių: profesinio informavimo ir konsultavimo normatyvinių dokumentų ir mokymo programų sukūrimas ir specialistų mokymas.

11. Projektas „Profesinio orientavimo sistemos sukūrimas ir diegimas“ yra remiamas Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis, įgyvendinant Lietuvos 2004-2006 m. bendrojo programavimo dokumento (BPD) 2 prioriteto „Žmogiškųjų išteklių plėtra“ 2.4 priemonę „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“.

II. PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI IR ĮGYVENDINIMAS

12. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programos tikslas yra sudaryti galimybes mokytojams, profesijos mokytojams ir profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) įgyti pagrindines karjeros planavimo gebėjimų ugdymo kompetencijas, suteikiant žinias apie pagrindinius karjeros planavimo gebėjimų ugdymo principus, įvardinant profesinės karjeros planavimo sampratą bei paskirti, profesinio konsultavimo svarbą, nurodant asmens savęs pažinimo reikšmę karjeros planavimo procese, suteikiant žinių apie nacionalinę karjeros projektavimo sistemą bei paskatinant programos dalyvius pritaikyti naujai įgytas teorines žinias kokybiškam profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo organizavimui.

13. Siekiant užsibrėžto programos tikslo būtina įgyvendinti šiuos uždavinius:

13.1. Suteikti mokytojams, profesijos mokytojams ir profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) žinias apie profesinės karjeros planavimo procesą, sampratą bei paskirti;

- 13.2. Suteikti profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) žinias apie asmenybės pažinimą, šio proceso reikšmę asmens profesinės karjeros planavimo kokybei;
 - 13.3. Suteikti profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) žinias apie profesinio konsultavimo paskirtį bei principus;
 - 13.4. Suteikti profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) žinias apie savarankiško asmenybės mokymosi įsivertinimo paskirtį bei mokymosi kokybės užtikrinimą;
 - 13.5. Skatinti profesinio informavimo konsultantų (socialinių pedagogų ir mokyklų psichologų) gebėjimus efektyviai bendrauti ir bendradarbiauti.
14. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programos įgyvendinimo metu kvalifikaciją tobulins:
- 14.1. pedagogų tobulinimo centrų dėstytojai, parengti mokyti mokytojus ir profesijos mokytojus (8 akad. val.);
 - 14.2. mokytojai ir profesijos mokytojai, kvalifikacijos tobulinimo metu Pedagogų tobulinimo centruose įsisavinantys bendrąsias žinias apie profesinės karjeros planavimą pagal Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodiką (2 akad. val.);
 - 14.3. profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai), įgyjantys išsamesnes teorines žinias ir praktinius įgūdžius profesinės karjeros planavimo srityje pagal Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodiką (24 akad. val.).
15. Programos įgyvendinimo metu profesinio konsultavimo vykdytojai bus mokomi dviem etapais. Pirmajame etape Respublikiniuose moksleivių techninės kūrybos rūmuose bus mokomi pedagogų tobulinimo centrų dėstytojai ir profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai). Dėstytojai bus atrenkami iš pedagogų tobulinimo centrų vadovaujantis regioniniu principu (po 2-4 dėstytojus iš 10 apskričių). Dešimtyje pedagogų tobulinimo centrų bus organizuotas antras mokymų etapas, kurio metu dėstytojai mokys mokytojus ir profesijos mokytojus pagal atitinkamą mokymo metodiką. Mokytojai ir profesijos mokytojai bus atrenkami vadovaujantis regioniniu principu iš atvykusių tobulinti kvalifikaciją į pedagogų tobulinimo centrus, o profesinio informavimo konsultantai bus atrenkami vadovaujantis regioniniu

principu (po 5-10 konsultantų iš 60 savivaldybių). Mokytojai ir profesijos mokytojai bus mokomi 2 akademines valandas remiantis C metodika, profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai) – 24 akademines valandas remiantis D metodika.

16. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programą tvirtina Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakulteto Edukologijos katedra.

III. PROGRAMOS KŪRIMO PARAMETRAI

17. Mokymo ir mokymosi filosofija

Programos filosofiją grindžia tokios vertybės:

- 17.1. kolegialumas ir bendradarbiavimas;
- 17.2. kompetencija, lygybė ir įtraukimas į mokymosi veiklą;
- 17.3. dalyvio autonomija ir mokymosi veiklos akcentavimas;
- 17.4. programos dalyvis yra reflektuojantis praktikas.

18. Nuoseklus mokymosi modulinę programą apibūdinantys parametrai yra:

- 18.1. dalyviai – mokytojai, profesijos mokytojai ir profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai), dirbantys su mokiniais;
- 18.2. mokymo(si) programa sudaryta iš atskirų modulių;
- 18.3. žinių ir įgūdžių ugdymas grindžiamas juos atitinkančiomis teorijomis;
- 18.4. programos turinys ir metodai atspindi interaktyvius mokymo ir mokymosi modelius;
- 18.5. patirtinio mokymosi principas - dalyvių turimų profesinių žinių ir patirties panaudojimas mokymo(si) procese;
- 18.6. reflektavimas ir savianalizė, siekiant skatinti profesinį tobulėjimą;
- 18.7. dalyvių mokymosi poreikių įvertinimas ir lankstumas, koreguojant programą.

19. Vertinimo strategija ir metodai

Programos dalyvių mokymosi rezultatai įvertinami po kiekvieno modulio, vertinant modulio metu surinktus individualius “portfolio”, t.y. atliktas praktines užduotis. Vertinimo kriterijai bei formos aprašyti kiekviename modulyje atskirai. Ši informacija pateikiama visiems programos dalyviams modulio dėstyto pradžioje, dalyviui perduodant dalomąją modulio medžiagą. Išmokimą vertina modulio dėstytojas.

20. Pagalba programos dalyviams

Programos vadovas yra atsakingas už visapusišką programos įgyvendinimą. Modulio dėstytojas teikia metodinę pagalbą besimokantiejiems ir yra atsakingas už atskiro modulio įgyvendinimą. Programos dalyviams teikiama visapusiška mokymosi pagalba. Už tai atsakingas programos vadovas ir modulio dėstytojas.

IV. MOKYMO STRUKTŪRA, TURINYS IR ORGANIZAVIMAS

21. Mokymo programos struktūra ir turinys

Modulinę Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo programą sudaro 4 moduliai, iš kurių 3 moduliai yra pagrindiniai, o 4 modulis – integruotas ir skirtas praktiniam mokymui. Programos trukmė - 24 akademinės valandos.

1 lentelė. PTC dėstytojų mokymo programos struktūra ir turinys

Nr.	Tema	PTC dėstytojų mokymo apimtis, akad. val.			Metodikos tikslinė grupė
		Teorinis mokymas	Praktinis mokymas	Iš viso	
1.	Profesinės karjeros planavimo samprata, paskirtis ir tikslai	4	4	8	Mokytojai ir profesijos mokytojai (C metodika, 2 akad. val.)
	Iš viso:	4	4	8	

2 lentelė. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų C metodikos mokytojams ir profesijos mokytojams mokymo struktūra ir turinys

Nr.	Metodikos tikslinė grupė	Tema	Tikslinės grupės mokymo apimtis, akad. val.		
			Teorinis mokymas	Praktinis mokymas	Iš viso
3.	Mokytojai ir profesijos mokytojai (C metodika)	Profesinės karjeros planavimo samprata, paskirtis ir tikslai	2	0	2

3 lentelė. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodikos socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams mokymo struktūra ir turinys

Nr.	Metodikos tikslinė grupė	Moduliai	Tikslinės grupės mokymo apimtis, akad. val.		
			Teorinis mokymas	Praktinis mokymas	Iš viso
1.	Socialiniai pedagogai, mokyklų psichologai (D metodika)	Profesinės karjeros planavimo samprata, paskirtis ir tikslai	3	3	6
2.	Socialiniai pedagogai, mokyklų psichologai (D metodika)	Asmenybės pažinimas	5	4	9
3.	Socialiniai pedagogai, mokyklų psichologai (D metodika)	Profesinis konsultavimas informavime	4	5	9
		Iš viso:	12	12	24

22. Programos organizavimas

Programos įgyvendinimo metu perteikiamos ne tik teorinės žinios, bet ir praktiniai profesinio informavimo veiklos aspektai. Modulio dalyviams turint pakankamą motyvaciją mokytis, įsisavintos žinios ir įgūdžiai leis pritaikyti jų įgyvendinimą praktikoje.

23. Sertifikavimas

Sėkmingu programos užbaigimo atveju, remiantis “portfolio” surinktais mokymosi rezultatų įrodymais, programos dalyviams išduodami Vytauto Didžiojo universiteto sertifikatai, nurodantys programos įgyvendinimo metu įgytas kompetencijas.

V. PROGRAMOS VADYBA

24. Modulio dėstytojo atsakomybės

- 24.1. visapusiškas vadovavimas moduliui, užtikrinant efektyvų bendravimą tarp modulio dalyvių;
- 24.2. strateginis modulio planavimas;
- 24.3. modulio išteklių planavimas;
- 24.4. sąveika su administraciniais darbuotojais tam, kad būtų galima administruoti ir nustatyti modulio vertinimo tvarką;
- 24.5. modulio dokumentų tvarkymas;
- 24.6. modulio dalyvių interesų palaikymas;
- 24.7. kokybės užtikrinimo grįžtamojo ryšio pagalba palaikymas.

25. Modulio dalyvių atsakomybė

Modulio dalyviai, būdami atsakingi už savo mokymosi rezultatus, įsipareigoja laikytis bendrų modulio įgyvendinimo taisyklių (taisyklės yra aptariamoms prieš kiekvieną modulį su jo vadovu ar dėstytoju), aktyviai dalyvauti modulio įgyvendinimo veikloje.

26. Grįžtamasis ryšys ir peržiūra

Besimokančiųjų grįžtamojo ryšio gavimo mechanizmai: modulio dėstytojo ataskaitos ir grįžtamasis ryšys iš programos dalyvių užpildant pateiktas anketas.

27. Programos įvertinimas ir tobulinimas

Programa yra nuolat vertinama grįžtamojo ryšio pagalba bei ekspertiniu vertinimu. Turi būti skiriami vidiniai (modulių dėstytojai) ir išoriniai (darbdavių atstovai ir kiti) vertintojai. Remiantis vertinimo rezultatais yra atnaujinamas mokymo-mokymosi turinys ir modulio, ir visos programos

lygmenyse. Ypatingas dėmesys yra skiriamas individualiam modulio dalyvių mokymosi poreikių tenkinimui.

VI. REIKALAVIMAI PROGRAMOS APRŪPINIMUI

28. Programos įgyvendintojams rekomenduojama parengti modulių dalyviams dalomąją medžiagą, kurią sudarytų: modulio aprašas; dalomoji medžiaga (skaidrės), kurią dėstytojas naudoja modulio įgyvendinimo metu; praktinės užduotys ir literatūros sąrašas.

29. Programos įgyvendintojams taip pat rekomenduojama programos įgyvendinimui numatyti auditorijas, kurios būtų tinkamos internetinio ryšio naudojimui ir aktyvių mokymosi metodų (pvz. darbas grupėje ir kt.) taikymui.

VII. PROFESINĖS KARJEROS PLANAVIMO GEBĖJIMŲ UGDYMO C IR D METODIKŲ APRAŠAI

30. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodikos aprašas

<i>Metodikos pavadinimas</i>	PROFESINĖS KARJEROS PLANAVIMO GEBĖJIMŲ UGDYMO C METODIKA MOKYTOJAMS IR PROFESIJOS MOKYTOJAMS
1. Metodikos apimtis	2 akad. val.
2. Metodikos paskirtis ir tikslas	Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodika skirta bendrojo lavinimo ir profesinėse mokyklose dirbantiems mokytojams ir profesijos mokytojams. C metodikos tikslas – suteikti mokytojams ir profesijos mokytojams žinių ir įgūdžių, padedančių supažindinti mokinius su profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo pagrindais. Šios metodikos pagalba mokytojai ir profesijos mokytojai išsamiau suvoks profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo sampratą, paskirtį ir tikslus.
3. Siekiamos kompetencijos	B8.5. Gebėjimas operatyviai teikti informaciją klientams.
4. Mokymo tikslai	Išklausę metodiką dalyviai gebės: <ol style="list-style-type: none"> 1. įvardinti karjeros planavimo gebėjimų ugdymo paskirtį ir tikslus; 2. įvardinti profesinės karjeros planavimo žingsnius.
5. Metodikos turinys	Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodiką sudaro tema “Profesinės karjeros planavimas” (2 akad. val.). Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodiką papildo: <ol style="list-style-type: none"> 1. literatūros sąrašas; 2. priedai (paveikslai, lentelės ir kt.);

	3. skaidrės metodikos dėstytojui.
6. Mokymo metodai	Mokymosi metodai grindžiami besimokančiųjų aktyvaus dalyvavimo principu.
7. Numatomi išmokimo rezultatai	<ul style="list-style-type: none"> • Apibrėžta profesinės karjeros samprata, paskirtis ir tikslai; • Įvardinami profesinės karjeros planavimo žingsniai; • Įvardinamos profesinės karjeros planavimo funkcijas atliekančios institucijos ir darbuotojai; • Įvardinami gebėjimai, padedantys išsivirti nuolat kintančioje darbo rinkoje.
8. Pasiekimų vertinimo metodai ir priemonės	Formuojamasis vertinimas grindžiamas metodais: stebėjimu, klausymu, sąlygų diskusijoms sudarymu.
9. Tikslinė grupė	Mokytojai ir profesijos mokytojai, dirbantys bendrojo lavinimo ir profesinėse mokyklose.
10. Naudojimosi metodika instrukcija	<p>Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo C metodikoje detalizuojama profesinės karjeros planavimo samprata, paskirtis ir tikslai: aptariama karjeros sampratos kaita, skirtingų karjeros teorijų įtaka asmens profesinės karjeros planavimo procesui. Nurodoma profesinės karjeros planavimo paskirtis, aptariami pagrindiniai šio proceso tikslai, bei uždaviniai, kurių įgyvendinimas lemia sėkmingą planavimo proceso eigą. Taip pat aptariamos profesinės karjeros planavimo sąlygos, žinios ir gebėjimai, pristatomos profesinės karjeros planavimo sąlygos, gebėjimai, kurie padeda vystyti karjerą. Įvardijama profesinės karjeros planavimo žinių svarba žmogaus profesiniame ir asmeniniame gyvenime. Įvardinamos profesinės karjeros planavimo funkcijas atliekančios institucijos ir darbuotojai, pateikiamas institucijų, koordinuojančių bei aprūpinančių profesinio informavimo, konsultavimo ir orientavimo sistemos veiklą Lietuvoje, sąrašas, įvardijamos pagrindinės šių institucijų bei darbuotojų funkcijos. Aptariama mokymosi, studijų ir darbo rinkos poreikių kaitos reikšmė profesijos pasirinkimui ir karjeros planavimui. Aiškinama savęs pažinimo, profesijos pažinimo, situacijos darbo rinkoje pažinimo, mokymosi, studijų poreikių kaita. Išvardinami įgūdžiai, padedantys išsivirti nuolat kintančioje darbo rinkoje. C metodikos pabaigoje pateikiamas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. literatūros sąrašas; 2. internetinių adresų sąrašas; 3. priedai (1 priedas “Organizacinės ir asmeninės karjeros modeliai”, 2 priedas “Mokymosi, studijų ir darbo rinkos poreikių kaitos reikšmė profesijos pasirinkimui ir profesinės karjeros planavimui”). 4. skaidrės metodikos dėstytojui (12 vnt.)
11. Metodikos forma	Elektroninė ir popierinė versijos (33 psl.)

31. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodikos aprašas

<i>Metodikos pavadinimas</i>	PROFESINĖS KARJEROS PLANAVIMO GEBĖJIMŲ UGDYMO D METODIKA PROFESINIO INFORMAVIMO KONSULTANTAMS (SOCIALINIAMS PEDAGOGAMS IR MOKYKLŲ PSICHOLOGAMS)
<i>1.D metodikos apimtis</i>	24 akad. valandos.
<i>2.D metodikos paskirtis ir tikslas</i>	Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodika skirta bendrojo lavinimo mokyklose dirbantiems profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams). D metodikos tikslas – suteikti profesinio informavimo konsultantams žinių ir įgūdžių, padedančių kokybiškai teikti profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo paslaugas. Šios metodikos pagalba profesinio informavimo konsultantai išmoks ugdyti mokinių profesinės karjeros planavimo gebėjimus.
<i>3. Siekiamos kompetencijos</i>	Įvardinamos kiekvieno modulio apraše.
<i>4.Mokymo tikslai</i>	Įvardinami kiekvieno modulio apraše.
<i>5. Metodikos turinys</i>	Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodiką sudaro keturi moduliai: 1 modulis (3 akad. val.) – Profesinės karjeros samprata ir paskirtis; 2 modulis (5 akad. val.) – Asmenybės pažinimas; 3 modulis (4 akad. val.) – Profesinis konsultavimas; 4 modulis (12 akad. val., integruotos į 1 – 3 modulius) – Praktinis mokymas. Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodiką papildo: 1. Naudotos ir rekomenduojamos literatūros sąrašas; 2. Naudotų ir rekomenduojamų internetinių svetainių sąrašas; 3. Priedai.
<i>6.Mokymo metodai</i>	Įvardinami kiekvieno modulio apraše.
<i>7. Numatomi išmokimo rezultatai</i>	Įvardinami kiekvieno modulio apraše.
<i>8. Pasiekimų vertinimo metodai ir priemonės</i>	Įvardinami kiekvieno modulio apraše.
<i>9. Tikslinė grupė</i>	Profesinio informavimo konsultantai (socialiniai pedagogai ir mokyklų psichologai), dirbantys bendrojo lavinimo mokyklose.
<i>10. Naudojimosi D metodika instrukcija</i>	Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo D metodiką sudarančiuose keturiuose moduluose detalizuojama: 1 modulis – Profesinės karjeros samprata ir paskirtis. Karjeros planavimas karjeros projektavimo sistemoje. Karjeros projektavimo struktūra. Profesinės karjeros tyrimai. Pagrindinės sąvokos: ugdymas karjerai, karjeros planavimas, karjeros projektavimas, profesinis ir karjeros informavimas, profesinis ir karjeros konsultavimas, pašaukimas, karjera, profesija, kvalifikacija, kompetencija, kompetentingumas ir kitos. Karjeros plano prielaidos. Karjeros

	<p>planavimo žinios, gebėjimai. Pašaukimo reiškimosi kriterijai.</p> <p>2 modulis – Asmenybės pažinimas. Asmenybės struktūra. Profesijų klasifikavimo sistemos. Patirties ir gabumų tyrimas. Charakterologinių savybių tyrimas. Charakterio nukrypimo tipai. Žmonių grupės profesijos rinkimosi atžvilgiu. Tipinės profesijos rinkimosi klaidos ir motyvai. Intelektu formos ir jų charakteristika. Asmenybės intelekto formos pažinimo metodai: testai, schemas, skalės, aprašai. Išsakyimai ir artimų žmonių liudijimai, stebėjimas, profesinis veiklinimas. Intelligencijos koeficientas: rizika ir pavojai. Tikri ir netikri polinkiai. Gabumo simptomai.</p> <p>3 modulis – Profesinis konsultavimas. Konsultavimo samprata ir paskirtis. Profesinio konsultavimo principai. Profesinių konsultacijų tipai. Konsultavimo strategijos. Neadaptyvios konsultuojamųjų būsenos. Psichologinės karjeros teorijos. Informacinės, motyvacinės (palaikomoji, aiškinamoji, sprendžiamoji), preliminarinės, korekcinės ir kontrolinės konsultacijos. Reikalavimai konsultantui. Sėkmingo konsultavimo sąlygos ir trikdžiai.</p> <p>4 modulis – Praktinis mokymas (į 1–3 modulius integruotos savarankiškos mokymosi užduotys geresniam programos įsisavinimui, klausimai ir užduotys, programos įsisavinimo vertinimo kriterijai ir minimalūs reikalavimai sėkmingam jos užbaigimui).</p> <p>Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodikos pabaigoje papildomam skaitymui pateikiamas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Papildomos literatūros sąrašas; 2. Internetinių adresų sąrašas. 3. Priedai.
11.D metodikos forma ir apimtis	<p>Elektroninė ir popierinė versijos – 131, kurią sudaro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 106 psl. – 4 modulių metodika; • 25 psl. – papildomos literatūros sąrašas, internetinės nuorodos ir priedai..

32. Modulo Nr. 1 „Profesinės karjeros samprata ir paskirtis“ aprašas

<p>MODULIO APRAŠAS MODULIS NR. 1 PROFESINĖS KARJEROS SAMPRATA IR PASKIRTIS</p>

1. MODULIO APIMTIS – 6 akad. val.

2. MODULIO PASKIRTIS, TIKSLAS IR VIETA METODIKOJE

Tai pirmasis Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodikos modulis, skirtas profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) susipažinti su pagrindinėmis profesinės karjeros planavimo ugdymo gebėjimų sąvokomis, tyrimais, profesijos ir karjeros konsultantams reikalingomis žiniomis ir gebėjimais.

<p>Modulį sudaro 6 akad. valandos. Iš jų 3 akad. valandos skirtos teoriniams užsiėmimams, o likusios valandos skirtos praktiniams užsiėmimams.</p> <p>Modulio tikslas – plėtoti profesinio informavimo konsultantų (socialinių pedagogų ir mokyklos psichologų) kompetencijas profesinės karjeros sampratos ir jos praktinio taikymo srityje.</p>
<p>3. SIEKIAMOS KOMPETENCIJOS (remiantis Profesinio informavimo standartu)</p> <p>C 2.3. Gebėjimas tvarkyti ir teikti informaciją apie profesijas, jų turinį bei keliamus reikalavimus asmenybės savybėms ir kvalifikacijai;</p> <p>C 6.2. Gebėjimas suteikti informaciją apie specializuotą psichologinės diagnostikos ir karjeros projektavimo tarnybų atliekamas paslaugas.</p> <p>D 2.3. Gebėjimas sudaryti profesinio tobulėjimo planą.</p>
<p>4. NUMATOMI IŠMOKIMO REZULTATAI</p> <p>Išklausę modulį dalyviai gebės:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naudoti teorines ir praktines žinias apie profesinės karjeros sampratą; • Taikyti įvairius karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodus bei priemones, dirbant su mokinių grupėmis; • Aptarti bei kurti individualios profesinės mokinių karjeros planą.
<p>5. MODULIO TURINYS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Profesinės karjeros samprata ir paskirtis; 2. Pagrindinės sąvokos; 3. Karjeros projektavimo struktūra; 4. Profesinės karjeros tyrimai; 5. Karjeros planavimas karjeros projektavimo sistemoje; 6. Karjeros plano prielaidos; 7. Karjeros planavimo žinios, gebėjimai. 8. Pašaukimo reikšimosi kriterijai.
<p>6. MODULYJE NUMATOMI TAIKYTI MOKYMOSI METODAI</p> <p>Mokymosi metodai grindžiami besimokančiųjų aktyvaus dalyvavimo principu: partnerystės principais grįstas darbas, darbas grupėse, atvejų analizė, diskusijos.</p>
<p>7. PRAKTINĖS UŽDUOTYS DALYVIAMS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sąvokų žodyno sudarymas ir jo pristatymas. 2. Profesinės karjeros tipai. 3. Profesijos patarėjo/klasės vadovo pagalbos mokiniui veiksmų planas. 4. Karjeros plano struktūra. 5. Savęs pažinimas: darbo vertybių tyrimai. 6. Karjeros žingsniai. 7. Individualaus karjeros plano modelio parengimas.
<p>8. NUMATOMI MODULIO DALYVIŲ IŠMOKIMO REZULTATŲ VERTINIMO KRITERIJAI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apibrėžtos teorinės pagrindinės profesinės karjeros sąvokos; • Gebėjimas taikyti įvairius karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodus bei priemones,

dirbant su mokinių grupėmis;

- Parengtas individualios profesinės karjeros planas.

9. MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI IR PRIEMONĖS

Formuojamasis vertinimas grindžiamas šiais metodais: stebėjimu, klausymu, besimokančiųjų praktinių užduočių pristatymu ir aptarimu, diskusija.

10. PRIDEDAMOS DALOMOSIOS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS

Priedai:

- 1 priedas. Profesijos rinkimąsi įtakojantys veiksniai.
- 2 priedas. Biurokratinės ir šiuolaikinės karjeros sampratos skirtumai.
- 3 priedas. Asmens profesinės karjeros kūrimo veiksniai.
- 4 priedas. Asmens motyvacijos veiksniai.
- 5 priedas. Karjeros projektavimo apibrėžimas ir struktūra.
- 6 priedas. Pagalbos teikimo jauniems klientams modelis.
- 7 priedas. Profesinės karjeros tyrimų ir konsultavimo santykis karjeros projektavimo procese.
- 8 priedas. Karjeros planavimo gebėjimų ugdymo planavimo ir veiklos modelis.
- 9 priedas. Konsultavimo veiklos funkcijos.
- 10 priedas. Konsultuojamojo asmens pažinimo tyrimų funkcijos.
- 11 priedas. Veiklos pasaulio būklės ir kaitos tendencijų tyrimų funkcijos.
- 12 priedas. Svarbiausios karjeros projektavimo gebėjimų sritys.
- 13 priedas. Pagrindinis profesijos prieštaravimas: subjektyvusis ir objektyvusis profesijos aspektai.

11. PAGRINDINĖ LITERATŪRA

1. Jovaiša L. (1981). Asmenybė ir profesija, Kaunas.
2. Jovaiša L. (1999). Profesinio konsultavimo psichologija. Vilnius.
3. Karjeros projektavimo vadovas (2005). Kaunas: VDU.
4. Kučinskienė R. (2003). Ugdymo karjerai metodologija. Klaipėda.
5. Laužackas R. (2005). Profesinio rengimo terminų aiškinamasis žodynas. Kaunas: VDU.
6. Pukelis K. (2003). Karjeros projektavimo gebėjimai žinių visuomenėje: nauji iššūkiai profesiniam konsultavimui ir karjeros planavimui// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos, Nr. 6, Kaunas: VDU.
7. Pukelis K., Pundzienė A. (2002). Profesinis konsultavimas karjeros projektavimui: paradigmu kaita// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos. Nr. 5, Kaunas: VDU.
8. Pukelis K. (1995). Mokytojų rengimas ir tautos kultūra. Kaunas: Versmė.
9. Pukelis K. (1998). Mokytojų rengimas ir filosofinės studijos. Kaunas: VDU.
10. Pukelis K. (2004). Mokytojų rengimo idealinio modelio parametrai. Kaunas: VDU.

12. INTERNETINIAI ADRESAI

<http://www.euroquidance.lt>

33. Modulis Nr. 2 „Asmenybės pažinimas“ aprašas

MODULIO APRAŠAS MODULIS NR. 2 ASMENYBĖS PAŽINIMAS
--

1. MODULIO APIMTIS – 9 akad. val.

2. MODULIO PASKIRTIS, TIKSLAS IR VIETA METODIKOJE

Modulis skirtas profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) susipažinti su įvairiomis asmenybės pažinimo priemonėmis ir problemomis, profesijų klasifikavimo sistemomis ir profesijos rinkimosi problemomis.

Modulį sudaro 9 akad. valandos. Iš jų 5 akad. valandos skirtos teoriniams ir 4 akad. valandos praktiniams užsiėmimams.

Modulio tikslas – plėtoti profesinio informavimo konsultantų kompetencijas besirenkančiojo profesiją asmenybės pažinimo srityje.

3. SIEKIAMOS KOMPETENCIJOS (remiantis Profesinio informavimo standartu)

- A1.1. Gebėjimas nustatyti asmenines savybes bei socialinius gebėjimus, reikalingus profesinio informavimo vykdymui;
- A1.7. Gebėjimas analizuoti ir įvertinti konkrečią informavimo situaciją, atrenkant profesijos rinkimuisi ar įsidarbinimui reikalingus duomenis;
- A1.15. Gebėjimas aiškiai ir išsamiai pateikti informaciją asmenims arba jų grupėms įvairiais būdais;
- C2.3.1. Gebėjimas tvarkyti ir teikti informaciją apie darbą pagal profesijos turinį (reikalingas turėti žinias ir gebėjimus, vykdomas veiklas, užduotis, laukiamus rezultatus ir kt.);
- C2.3.3. Gebėjimas tvarkyti ir teikti informaciją apie profesijai reikalingas moralines- charakteriologines, psichofiziologines savybes, psichologines kontraindikacijas.

4. NUMATOMI IŠMOKIMO REZULTATAI

Išklausę modulį dalyviai gebės:

- Panaudoti įvairias asmenybės pažinimo formas ir priemones;
- Nustatyti ir įvertinti asmens savybes bei galimybes;
- Įvertinti profesijos rinkimosi klaidas ir netikrus polinkius.

5. MODULIO TURINYS

1. Asmenybės pažinimas ir struktūra.
2. Profesijų klasifikavimo sistemos.
3. Žmonių grupės profesijos rinkimosi atžvilgiu.
4. Tipinės profesijos rinkimosi klaidos ir motyvai.
5. Patirties ir gabumų tyrimas.
6. Intelektu formos ir jų charakteristika.
7. Asmenybės intelekto formos pažinimo metodai: testai, schemas, skalės, aprašai.
8. Išsakymai ir artimų žmonių liudijimai, stebėjimas, profesinis veiklinimas.
9. Intelligencijos koeficientas: rizika ir pavojai.

<p>10. Tikri ir netikri polinkiai.</p> <p>11. Gabumo simptomai.</p> <p>12. Charakterologinių savybių tyrimas.</p> <p>13. Charakterio nukrypimo tipai.</p>
<p>6. MODULYJE NUMATOMI TAIKYTI MOKYMO SI METODAI</p> <p>Mokymosi metodai grindžiami bendradarbiavimo principu: paskaita, grupės darbas, atvejų analizė, grupinė diskusija.</p>
<p>7. PRAKTINĖS UŽDUOTYS DALYVIAMS</p> <p>1 Praktinė užduotis „Mano vertybės“.</p> <p>2 Praktinė užduotis „Mano stipriausi charakterio bruožai“.</p> <p>3 Praktinė užduotis „Koks aš esu?“</p>
<p>8. NUMATOMI MODULIO DALYVIŲ IŠMOKIMO REZULTATŲ VERTINIMO KRITERIJAI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sugeba nustatyti asmenybės savybes, naudodamasis įvairiomis asmenybės pažinimo priemonėmis; • Sugeba įvertinti profesijos rinkimosi klaidas.
<p>9. MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI IR PRIEMONĖS</p> <p>Formuojamasis vertinimas grindžiamas metodais: stebėjimu, klausymu, besimokančiųjų praktinių užduočių aptarimu, diskusija.</p>
<p>10. PRIDEDAMOS DALOMOSIOS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS</p> <p>1 priedas - Schema „Visybinė asmenybės struktūra“;</p> <p>2 priedas – Asmenybės pažinimas (Naudojamų sąvokų žodynėlis);</p> <p>3 priedas – Profesijų klasifikavimo sistemų pavyzdžiai;</p> <p>4 priedas – A. Vekslerio vaikų inteligencijos skalė;</p> <p>5 priedas – Asmens pasirinkimą nulemiantys veiksniai.</p>
<p>11. PAGRINDINĖ LITERATŪRA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aukštikalnytė, D. (1999). Talentingas vaikas šeimoje. Tavo vaikas, Nr.3. 2. Bolles R. N. (2005). Kokios spalvos tavasis parašiuotas? Kaunas: Mijalba. 3. Butkienė G., Kepalaitė A. (1996). Mokymasis ir asmenybės brendimas.Vilnius: Margi raštai. 4. California Career Planning Guide 2003 – 2005. (2003). California: CalCRN. 5. Grakauskaitė-Karkockienė, D. (2006). Kur dingsta kodėlčiukai? (Kūrybiškumo ugdymo pagrindai), Vilnius. 6. Gintilienė G., Butkienė (2005). D.Raveno spalvotų progresuojančių matricų standartizacija Lietuvoje, ISSN 1392-0359. Psichologija 2005 32. 7. Hensen Lemme B. (2003). Suaugusiojo raida, Poligrafija ir informatika. 8. Itin gabių vaikų ugdymo situacijos Lietuvoje analizė.(2002). LR švietimo ir mokslo ministerija, Kauno technologijos universitetas. 9. Jovaiša L. (1981).Asmenybė ir profesija. Kaunas. 10. Jovaiša L. (1999). Profesinio konsultavimo psichologija. Vilnius. 11. Karjeros projektavimo vadovas (2005). Kaunas. 12. Kučinskienė R. (2003).Ugdymo karjerai metodologija. Klaipėda. 13. Laužackas, R. (2005). Profesinio rengimo metodologija. Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla.

14. Laužackas R. (2005). Profesinio rengimo terminų aiškinamasis žodynas. Kaunas: VDU.
15. Legkauskas V. (1997). Psichologijos įvadas: paskaitų medžiaga.
16. Mayers D. G. (2000). Psichologija, Poligrafija ir informatika.
17. Одаренные дети. (1991). Москва: Прогресс.
18. Petrauskaitė R. (1996). Psichopedagogika profesijos pasirinkimui, Vilnius: „Žodynas”.
19. Profesijos patarėjų mokymo metodinė medžiaga (2003). Vilnius: Ciklonas.
20. Profesinės karjeros vadovas (1998). Vilnius: „Solertija”.
21. Valickas G. (1997). Psichologinės asocialaus elgesio ištakos, Vilnius.

12. INTERNETINIAI ADRESAI

1. **Igūdžių profilis** (<http://www.acinet.org/acinet/skills/default.aspx?nodeid=20>).
2. **Savęs vertinimas** (<http://www.cdm.uwaterloo.ca/step1.asp>).
3. **Interesų klausimynas** (<http://www.profesijupasaulis.lt/>).
4. **Gebėjimų klausimynas** (<http://www.profesijupasaulis.lt/>).
5. **Lietuvos profesijų klasifikatoriaus taikymo apžvalga** (http://www.darborinka.lt/mod/klasifikatorius/?p=4_1&strid=7)
6. **Lietuvos profesijų klasifikatorius** (<http://www.darborinka.lt/mod/klasifikatorius/>)
7. **Profesijos rinkimosi klaidos** (<http://www.tpu.ru/html/mistakes.htm>)
8. **Howard Gardner, Multiple intelligences and education** (<http://www.infed.org/thinkers/gardner.htm>)
9. **Grakauskaitė-Karkockienė, D. Gabus vaikas šalia mūsų. Mokykla-šeima-visuomenė.** (http://gimtasizodis.w3.lt/grakausk_04_1.htm)
10. **Testų pavyzdžiai** (<http://testai.com>)
11. **University of Waterloo** (<http://www.cdm.uwaterloo.ca/step1.asp>)

34. Modulio Nr. 3 „Profesinis konsultavimas“ aprašas

MODULIO APRAŠAS MODULIS NR. 3 PROFESINIS KONSULTAVIMAS INFORMATIVIME

1. MODULIO APIMTIS – 9 akad. val.

2. MODULIO PASKIRTIS, TIKSLAS IR VIETA METODIKOJE

Tai trečiasis Profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodikos modulis, kuris skirtas profesijos konsultantams (profesijos patarėjams, socialiniams pedagogams ir mokyklų psichologams) susipažinti su pagrindinėmis profesinio konsultavimo sąvokomis, principais, metodais, profesijos konsultantams keliamais reikalavimais.

Modulį sudaro 9 akad. valandos. Iš jų 4 akad. valandos skirtos teoriniams užsiėmimams, o 5 akad. valandos skirtos praktiniams užsiėmimams.

Modulio tikslas – plėtoti profesinio informavimo konsultantų (profesijos patarėjų, socialinių pedagogų ir mokyklos psichologų) kompetencijas profesinio konsultavimo srityje.

3. SIEKIAMOS KOMPETENCIJOS

- A1.5.Gebėjimas demonstruoti sprendimų paieškos ir priėmimo įgūdžius;
- A1.9.Gebėjimas kritiškai reflektuoti ir vertinti savo asmeninę patirtį;
- B1.5.Gebėjimas identifikuoti konstruktyvaus bendravimo trukdžius;
- B2.1.1.Gebėjimas formuluoti profesinio konsultavimo problemų tyrimo tikslus bei nustatyti pagrindinius tyrimo parametrus;
- B.2.1.3.Gebėjimas taikyti įvairius tyrimo metodus profesinio konsultavimo realizavimui ir tobulinimui;
- B2.3.2.Gebėjimas įvardinti asmenybės pažinimo tyrimų metodų naudojimo galimybes, privalumus ir trūkumus;
- B2.3.3.Gebėjimas taikyti įvairius asmenybės pažinimo tyrimų metodus;
- B3.1.6. Gebėjimas parengti konsultavimo planą ir grafiką;
- B.4.1.1. Gebėjimas apibūdinti ir taikyti įvairias konsultavimo teorijas bei strategijas, naudojamas profesiniame konsultavime;
- B4.1.4. Gebėjimas parinkti konsultacijos tipą;
- D1.1.Gebėjimas naudoti profesinio konsultavimo įvertinimo metodologiją ir metodikas;
- D1.3.Gebėjimas įvertinti ir analizuoti teikiamų konsultavimo paslaugų efektyvumą.

4. NUMATOMI IŠMOKIMO REZULTATAI

Išklausę modulį dalyviai gebės:

- Suprasti ir paaiškinti profesinio konsultavimo sampratą, paskirtį bei konsultavimo principus;
- Apibrėžti ir paaiškinti profesijos rinkimosi teorijas;
- Pasirinkti konkrečiai situacijai tinkančią konsultavimo strategiją, konsultacijos tipą bei pobūdį;
- Valdyti savo veiksmus, susidūrus su neadaptiviomis konsultuojamųjų būsenomis;
- Įvertinti savo turimas kompetencijas, reikalingas profesijos konsultantui ir planuoti asmeninio tobulinimosi veiklą;
- Atpažinti sėkmingo konsultavimo sąlygas bei trikdžius ir planuoti kokybišką konsultavimo veiklą.

5. MODULIO TURINYS

- Profesinis konsultavimo: samprata ir paskirtis;
- Profesinio konsultavimo principai;
- Profesinių konsultacijų tipai;
- Profesijos rinkimosi teorijos;
- Konsultavimo strategijos;
- Neadaptivios profesijos rinkimosi būsenos;
- Informacinės, motyvacinės (palaikomoji, aiškinamoji, sprendžiamoji), preliminarinės, korekcinės ir kontrolinės konsultacijos;
- Reikalavimai konsultantui;
- Sėkmingo konsultavimo sąlygos ir trukdžiai.

6. MODULYJE NUMATOMI TAIKYTI MOKYMOSI METODAI

Modulyje numatoma taikyti aktyvaus mokymosi metodus:

- Savarankišką darbą individualiai ir grupėse;
- Diskusijas;

<ul style="list-style-type: none"> • Atvejų analizę; • Tyrimo pratimus; • Demonstravimą; • Pristatymą.
<p>7. PRAKTINĖS UŽDUOTYS DALYVIAMS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Naudojant „minčių lietaus“ metodą, suformuluoti profesinio konsultavimo apibrėžimus, įvardinti jų skirtumus ir apibūdinti profesinio konsultavimo veiklos sritis. 2. Aptarti profesijos rinkimosi teorijas, parengti trumpą jų pristatymą, atskleisti, kodėl yra svarbu rinktis profesiją. 3. Grupėse aptarti, kaip turėtų elgtis profesijos konsultantas, kad konsultacija būtų sėkminga ir būtų išvengta įvairių sėkmingo konsultavimo trikdžių. Apibūdinti sėkmingą konsultavimą lemiančius veiksnius. 4. Atlikti savęs pažinimo (interesų, gebėjimų nustatymo) bei profesijų ir darbinės veiklos pasaulio tyrimų pavyzdines užduotis, kurias galima taikyti konsultanto darbe. 5. Atlikti savęs vertinimą profesijos konsultantui keliamų reikalavimų požiūriu ir parengti asmeninio tobulėjimo planą.
<p>8. NUMATOMI MODULIO DALYVIŲ IŠMOKIMO REZULTATŲ VERTINIMO KRITERIJAI</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apibrėžtos pagrindinės profesinio konsultavimo sąvokos; • Išanalizuotos ir apibendrintos karjeros projektavimo teorijos; • Išanalizuota konsultavimo samprata ir paskirtis; • Apibūdinti pagrindiniai profesinio konsultavimo principai; • Išanalizuotos galimos konsultavimo strategijos; • Išanalizuoti profesinių konsultacijų tipai; • Apibūdinta ir išnagrinėta profesijos konsultanto veikla bei pareigybei keliami reikalavimai; • Nustatytos sėkmingo konsultavimo sąlygos ir trikdžiai.
<p>9. PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI IR PRIEMONĖS</p> <p>Modulio klausytojų pasiekimai vertinami tokiais būdais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupės veiklos stebėjimu; • Praktinių užduočių atlikimo kokybe; • Klausytojų dalyvavimu diskusijose.
<p>10. PRIDEDAMOS DALOMOSIOS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 3 modulio 1 priedas „Sąveikos tarp aplinkos ir grupės arba asmens procesas“; 2. 3 modulio 2 priedas „Profesijos konsultanto kompetencijos“
<p>11. PAGRINDINĖ LITERATŪRA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adamonienė R., Daukila S., Krikščiūnas B., Maknienė I., Palujanskienė A. (2003). Profesinio ugdymo psichologija ir pedagogika, Utena: Utenos Indra. 2. Inglar T., Bjercknes E., ir kt. (2002). Mokymasis ir konsultavimas, Kaunas: VDU.

3. Jovaiša T., Orenienė R. (2003). Profesinis konsultavimas žmogiškųjų išteklių plėtros kontekste// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos, Nr. 7, Kaunas: VDU.
4. Karjeros projektavimo vadovas (2005), Kaunas: VDU.
5. Navickienė L., Navikienė Ž. (2005). Profesinio konsultavimo paslaugų efektyvinimas. Problemos ir sprendimo būdai// Karjeros konsultavimas tarpkultūrinėje Europos erdvėje, Klaipėda.
6. Profesijos konsultanto profesijos standartas (2006). Kaunas: VDU.
7. Profesijos patarėjų mokymo metodinė medžiaga (2003), Vilnius.
8. Profesinės karjeros vadovas (1998). Vilnius.
9. Profesinio informavimo ir konsultavimo paslaugų teikimo reikalavimų aprašas (2005). Vilnius: ŠMM.
10. Pukelis K. (2003). Karjeros projektavimo gebėjimai žinių visuomenėje: nauji iššūkiai profesiniam konsultavimui ir karjeros planavimui// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos, Nr. 6, Kaunas: VDU.
11. Pukelis K., Pundzienė A. (2002). Profesinis konsultavimas karjeros projektavimui: paradigmu kaita// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos. Nr. 5, Kaunas: VDU.
12. Stanišauskienė V. (2004). Rengimosi karjerai proceso socioedukaciniai pagrindai. Kaunas: Technologija.

12. INTERNETINIAI ADRESAI

1. <http://www.euroguidance.lt/profesijosvadovas/gui/index.htm>
2. <http://www.euroguidance.lt/jaunimui>
3. <http://www.profesijupasaulis.lt/>
4. <http://www.cv.lt>
5. <http://www.cvonline.lt>

35. Modulis Nr. 4 „Praktinis mokymas“ aprašas

MODULIO APRAŠAS MODULIS NR. 4

PRAKTINIS MOKYMAS

1. MODULIO APIMTIS – 12 akad. val. (integruotas modulis)

2. MODULIO PASKIRTIS, TIKSLAS IR VIETA METODIKOJE

Modulis skirtas profesinio informavimo konsultantams (socialiniams pedagogams ir mokyklos psichologams) atlikti praktines užduotis geresniam programos įsisavinimui.

Modulį sudaro 12 akad. valandų, integruotų į profesinės karjeros planavimo gebėjimų ugdymo metodikos modulius ir skirtos praktiniams užsiėmimams.

Modulio tikslas – įtvirtinti profesinio informavimo konsultantų kompetencijas atliekant numatytas praktines užduotis.

3. SIEKIAMOS KOMPETENCIJOS (remiantis Profesinio informavimo standartu)

- A1.1. Gebėjimas nustatyti asmenines savybes bei socialinius gebėjimus, reikalingus profesinio informavimo vykdymui;
- A1.7. Gebėjimas analizuoti ir įvertinti konkrečią informavimo situaciją, atrenkant profesijos rinkimuisi ar įsidarbinimui reikalingus duomenis;
- A1.15. Gebėjimas aiškiai ir išsamiai pateikti informaciją asmenims arba jų grupėms įvairiais būdais;
- A1.12. Gebėjimas struktūruoti, analizuoti, susisteminti, interpretuoti ir apibendrinti surinktą informaciją;
- A1.13. Gebėjimas demonstruoti sprendimų paieškos ir priėmimo įgūdžius;
- C2.3. Gebėjimas tvarkyti ir teikti informaciją apie profesijas, jų turinį bei keliamus reikalavimus asmenybės savybėms ir kvalifikacijai;
- D2.7. Gebėjimas plėtoti ir perimti pažangią patirtį profesinio informavimo srityje žinių visuomenės iššūkių kontekste.

4. NUMATOMI MOKYMO SI REZULTATAI

Išklausę modulį dalyviai gebės:

- Apibrėžti pagrindines karjeros planavimo sąvokas.
- Atpažinti skirtingas profesijų grupes, suklasifikuoti profesijas.
- Rasti, pasirinkti ir panaudoti tinkamas karjeros planavimo gebėjimų ugdymo formas;
- Pažinti asmenybės ypatumus.

5. MODULIO TURINYS

1. Praktinio mokymo užduotys geresniam programos įsisavinimui;
2. Programos įsisavinimo vertinimo kriterijai ir minimalūs reikalavimai sėkmingam jos užbaigimui.

6. MODULYJE NUMATOMI TAIKYTI MOKYMO SI METODAI

Mokymosi metodai grindžiami besimokančiųjų aktyvaus dalyvavimo principu: partnerystės principais grįstas darbas, darbas grupėse, atvejų analizė, diskusijos.

7. PRAKTINĖS UŽDUOTYS DALYVIAMS

1 modulis

1. „Sąvokų žodyno sudarymas ir jo pristatymas“.
2. „Profesinės karjeros tipai“.
3. „Profesijos konsultanto/patarėjo/klasės vadovo pagalbos mokiniui veiksmų planas“.
4. „Savęs pažinimas: darbo vertybių tyrimai“.
5. „Karjeros žingsniai“.
6. „Individualus karjeros planas“.

2 modulis

1. „Mano vertybės“.
2. „Mano stipriausi charakterio bruožai“.
3. „Koks aš esu“.

3 modulis

1. „Profesinio konsultavimo samprata ir paskirtis“.
2. „Profesijos rinkimosi teorijos“.
3. „Konsultavimo strategijos, konsultacijų tipai ir pobūdis“.
4. „Neadaptyvios konsultuojamųjų būsenos“.

5. „Reikalavimai konsultantui“.
6. „Sėkmingo konsultavimo sąlygos ir trukdžiai“.

8. NUMATOMI MODULIO DALYVIŲ IŠMOKIMO REZULTATŲ VERTINIMO KRITERIJAI

- Įvardinti karjeros projektavimo sąvokas;
- Parengti individualų mokinio profesinės karjeros plano modelį;

9. PASIEKIMŲ VERTINIMO METODAI IR PRIEMONĖS

Formuojamasis vertinimas grindžiamas metodais: stebėjimu, klausymu, sąlygų diskutuoti sudarymu, besimokančiųjų praktinių užduočių išklausymu ir aptarimu, diskusijos.

10. PRIDAMOS DALOMOSIOS MEDŽIAGOS SĄRAŠAS

1 modulis

- 1 priedas. Profesijos rinkimąsi įtakoiantys veiksniai.
- 2 priedas. Biurokratinės ir šiuolaikinės karjeros sampratos skirtumai.
- 3 priedas. Asmens profesinės karjeros kūrimo veiksniai.
- 4 priedas. Asmens motyvacijos veiksniai.
- 5 priedas. Karjeros projektavimo apibrėžimas ir struktūra.
- 6 priedas. Pagalbos teikimo jauniems klientams modelis.
- 7 priedas. Profesinės karjeros tyrimų ir konsultavimo santykis karjeros projektavimo procese.
- 8 priedas. Karjeros planavimo gebėjimų ugdymo planavimo ir veiklos modelis.
- 9 priedas. Konsultavimo veiklos funkcijos.
- 10 priedas. Konsultuojamojo asmens pažinimo tyrimų funkcijos.
- 11 priedas. Veiklos pasaulio būklės ir kaitos tendencijų tyrimų funkcijos.
- 12 priedas. Svarbiausios karjeros projektavimo gebėjimų sritys.
- 13 priedas. Pagrindinis profesijos prieštaravimas: subjektyvusis ir objektyvusis profesijos aspektai.

2 modulis

- 1 priedas - Schema „Visybinė asmenybės struktūra“.
- 2 priedas – Asmenybės pažinimas (Naudojamų sąvokų žodynėlis).
- 3 priedas – Profesijų klasifikavimo sistemų pavyzdžiai.
- 4 priedas – A.Vekslerio vaikų intelekto skalė.
- 5 priedas - Individo pasirinkimą nulemiantys veiksniai.

3 modulis

- 1 priedas. Sąveikos tarp aplinkos ir grupės arba individo procesas.
- 2 priedas. Profesijos konsultanto kompetencijos.

11. PAGRINDINĖ LITERATŪRA

1. Bolles R. N. (2005). Kokios spalvos tavasis parašutas? Kaunas: Mijalba.
2. Jovaiša L. (1999). Profesinio konsultavimo psichologija. Vilnius: Agora.
3. Profesijos patarėjų mokymo metodinė medžiaga (2003). Vilnius: Ciklonas.
4. Karjeros projektavimo vadovas (2005). Kaunas: VDU.
5. Profesijos konsultanto profesijos standartas (2006). Kaunas: VDU.
6. Pukelis K. (2003). Karjeros projektavimo gebėjimai žinių visuomenėje: nauji iššūkiai profesiniam konsultavimui ir karjeros planavimui// Profesinis rengimas: tyrimai ir realijos, Nr. 6. Kaunas: VDU.

RENGĖJAS:

Vytauto Didžiojo universitetas

RENGĖJŲ VADOVAS:

Prof. habil. dr. Kęstutis Pukelis

